

NGUYỄN XUÂN KÍNH
NGUYỄN THÚY LOAN - PHAN LAN HƯƠNG - NGUYỄN LUÂN

KHO TÀNG TỤC NGŨ NGƯỜI VIỆT

TẬP 1

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA THÔNG TIN

**KHO TÀNG TỤC NGŨ
NGƯỜI VIỆT**

HAI TẬP

Tập I

Biên soạn

**NGUYỄN XUÂN KÍNH
NGUYỄN THÚY LOAN
PHAN LAN HƯƠNG
NGUYỄN LUÂN**

Với sự cộng tác của

**PHAN VĂN HOÀN
CAO THỊ HẢI
PHAN THỊ HOA LÝ**

**TRUNG TÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN QUỐC GIA
VIỆN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA DÂN GIAN**

**Chủ biên
NGUYỄN XUÂN KÍNH**

**KHO TÀNG TỤC NGỮ
NGƯỜI VIỆT**

**HAI TẬP
TẬP I**

**NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN
HÀ NỘI - 2002**

MỤC LỤC

Trang

• LỜI NÓI ĐẦU.....	7
• BẢNG CHỮ TẮT VÀ NGHĨA CÁC KÍ HIỆU.....	11
• HỆ THỐNG TỤC NGỮ NGƯỜI VIỆT SẮP XẾP THEO TRẬT TỰ CHỮ CÁI CỦA TIẾNG ĐẦU	15
Phạm lệ biên soạn.....	17
A	35
Ă	75
Â	165
B.....	169
C	325
D	865
Đ	927
E	1155
Ê	1159
G	1163
H	1309
I.....	1391
K	1395
L	1503

M	1679
N	1919
O	2182
Ô	2189
Ớ	2205
P	2223
Q	2251
R	2300
S	2353
T	2427
U	2821
Ư	2828
V	2831
X	2919
Y	2950
• HỆ THỐNG TRA CỨU THEO CHỦ ĐỀ	2965
<i>Lời dẫn</i>	2967
<i>I. Giới tự nhiên. Quan hệ của con người với giới tự nhiên ...</i>	2969
1. Các hiện tượng tự nhiên, thời tiết	2969
2. Động vật hoang dã	2971
3. Kinh nghiệm lao động: chăn nuôi gia súc, gia cầm, nuôi tằm, săn bắn, thả cá, đánh bắt cá,...	2973
4. Kinh nghiệm lao động: làm ruộng trồng trọt và các công việc lao động khác	2975

II. Con người - Đời sống vật chất	2979
1. Ăn làm, công việc lao động	2979
2. Ăn mặc, y phục, sự trang điểm	2980
3. Ăn ngủ, ăn chơi, ăn ở, nhà cửa, ăn nói	2981
4. Ăn uống, hút xách, nấu nướng	2983
5. Chứa đê	2986
6. Đói - no	2987
7. Sạch - bẩn, sức khỏe - ốm đau, thuốc thang	2988
8. Sống - chết, ma chay, giỗ chạp	2990
9. Sự đi lại, phương tiện giao thông	2991
III. Con người - Đời sống xã hội	2993
1. Anh chị em	2993
2. Buôn bán, mua bán, chợ búa	2994
3. Các tầng lớp thống trị. Chống áp bức bóc lột. Chống xâm lược	2996
4. Cha mẹ - con cái	2998
5. Con trai - con gái	3000
6. Cộng đồng - cá nhân	3002
7. Cờ bạc - rượu chè	3003
8. Dâu rể	3004
9. Dòng dõi nòi giống, quan hệ thân tộc	3005
10. Đàn ông - đàn bà	3007
11. Giao thiệp, ứng xử, bạn bè, láng giềng	3008
12. Giàu - nghèo, sang - hèn	3009
13. Hôn nhân - vợ chồng	3011
14. Làng - nước, tục lệ, hội hè đình đám	3014

15. Nghề nghiệp, các loại người	3016
16. Sự tích lịch sử và đặc điểm địa phương	3017
17. Tiền bạc, của cải, vay mượn, nợ nần	3022
18. Tôn giáo, tín ngưỡng, mê tín dị đoan	3025
19. Trẻ - già	3026

IV. Con người - Đời sống tinh thần.

<i>Những quan niệm đa dạng về nhân sinh vũ trụ</i>	3029
1. Ảnh hưởng, liên quan, sự phụ thuộc	3029
2. Ân nghĩa - bội bạc	3031
3. Bề ngoài - thực chất, nội dung - hình thức	3032
4. Cá nhân, bản vị, ích kỉ - vị tha	3033
5. Con người, hình dung con người	3035
6. Công lao, hưởng thụ, chăm chỉ - lười biếng	3037
7. Điều tất nhiên - sự ngẫu nhiên, sự tin chắc - sự nghi ngờ ...	3038
8. Đối phó, phản ứng, sự chịu đựng	3039
9. Được - mất, hơn - thua, sự lợi hại	3040
10. Giá trị, khinh - trọng, sự coi thường	3042
11. Giáo dục, học tập, văn hóa, văn học nghệ thuật, vật võ, chơi gà, đấu cờ	3044
12. Giới hạn, tình trạng, mức độ - sự thái quá	3046
13. Hòa thuận - xô xát, nhường nhịn - tranh chấp, sự giận dữ, kiện cáo	3051
14. Khả năng - sự bất lực, tính chủ quan, tự kiêu	3053
15. Khen - chê, thưởng - phạt, danh tiếng	3054
16. Khôn - dại, thông minh - ngu dốt, khéo - vụng, nhanh - chậm	3055

17. Lời nói, dư luận, lời nói - việc làm	3058
18. May - rủi, họa - phúc, nguy hiểm, quan niệm về số mệnh	3061
19. Nguyên nhân, lí do, mục đích, nguồn gốc, tiền đề, hậu quả	3063
20. Nhiều - ít, số lượng - chất lượng	3065
21. Phát triển - suy tàn, nhất thời - vĩnh viễn, sự thay đổi, lòng tin, hi vọng	3066
22. Riêng - chung, bộ phận - toàn thể	3067
23. Sự bất chước, làm gương, người cầm đầu	3068
24. Sự ham muốn, yêu cầu, đòi hỏi, sự kén chọn, lòng tham, sự thỏa mãn, sự an phận	3069
25. Sự hiểu biết, kinh nghiệm, sự từng trải, sự thử thách	3071
26. Sự khác nhau - sự giống nhau, sự suy diễn	3072
27. Sự thật, lẽ phải, đúng - sai, sự lầm lỡ	3074
28. Sự tương xứng - nghịch cảnh, sự phù hợp - không phù hợp	3075
29. Thật thà, ngay thẳng - gian dối	3077
30. Thiện - ác, sự quả báo	3078
31. Thiếu - đủ, sự hoàn thiện, tính triệt để	3080
32. Thời cơ, sự lợi dụng	3081
33. Tiết kiệm - hoang phí, tính hà tiện, xây dựng - phá hoại	3082
34. Tình thương, sự thông cảm, sự giúp đỡ	3083
35. Tính cẩn thận - cầu thả, sự lo liệu, suy tính, sự đề phòng	3084